

# Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Versijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

## DE PACHTOVEREENKOMST IN DE WETGEVING SEDERT MEI 1940

De speciale omstandigheden waarin het land sinds 10 Mei 1940 leeft hebben een overvloed van speciale beschikkingen tot gevolg gehad, die niet allen even doordacht en doeltreffend kunnen genoemd worden en die zelfs op bepaalde oogenblikken de grootste verwarring hebben veroorzaakt.

Een kort overzicht van de verschillende bepalingen kan misschien wat licht brengen.

\* \* \*

### *Besluit van 26 November 1940*

Eerste beschikking der reeks, die de oorlogsjaren beheerscht. Samengevat komt het hier op neer : alle loopende pachtovereenkomsten worden verlengd tot den tweeden verjaardag van den datum, voor het vertrek vastgesteld, vallend na het einde van den oorlog.

Enkele uitzonderingen zijn daarop voorzien.

1. De pachten waarvoor reeds opzegging vóór 10 Mei 1940.
2. Pachtovereenkomsten van minder dan één jaar.
3. Pachten slaand op onteigende eigendommen.
4. Pachten slaand op bouwgronden.
5. Overeenkomsten afhankelijk van een dienstcontract.
6. Pachten waaraan den eigenaar een einde wenschte te stellen voor eigen gebruik evenals voor dit van zijn echtgenote of van bloedverwanten in opgaande of dalende lijn.
7. Ontbinding is mogelijk indien de pachter

veroordeeld werd tot een gevangenisstraf van minstens 3 maand, wegens misdrijven tegen zijn verpachter of diens familie, gepleegd.

Verder worden de overeenkomsten die betaling in natura voorzagen omgezet in conventies in speciën.

Deze laatste beschikking worden hernomen en meer gedetailleerd in het besluit van 4 December 1940.

\* \* \*

### *Besluit van den Regent van 11 December 1944*

Het was een eerste fout de uitzonderlijke oorlogswetgeving in deze, reeds op 11 December 1944 af te schaffen, terwijl er toen reeds sprake van was de pachtwet van 1929 grondig te wijzigen.

Een tweede fout was het in dit besluit een komma te vergeten; vergetelheid die sommige pachten een jaar vroeger of later deed eindigen naarmate de interpretatie (erratum Staatsbl. 22-23 Jan. 1945).

Dit besluit zegt dat de verlengenis van de pachten voorzien door het besluit van 26 November 1940 ophoudt « op den tweeden verjaardag van den vervaldag volgend op de totale bevrijding van ons grondgebied ».

De verplichte betaling in speciën bleef echter behouden.

De bevrijding van het grondgebied situeert zich op 1 November 1944, doch twijfel ontstaat wanneer na het winteroffensief der Duitschers het territorium een tweede maal wordt bevrijd.

De datum van November blijft echter behouden als bevrijdingsdag.

\* \* \*

#### *Ministerieel Besluit van 30 Mei 1945*

Het wordt aan de verpachters toegelaten hun pachtprizen met 40 % in vergelijking met de prijzen van 1939 te verhoogen. Deze verhooging begint te loopen vanaf den eersten betaaldag volgend op het verschijnen van het besluit en slaat op de gansche periode verlopen sinds den laatsten vervalldag.

Een uitzondering wordt voorzien voor de terreinen die in ontginning waren op het oogenblik van de pachtovereenkomst; op deze is de verhooging niet van toepassing.

Indien het basisjaar van 1939 niet terug te vinden is, hetzij omdat het goed toen niet verhuurd was, hetzij omdat het toen aan geen normale prijs verhuurd was, dan zal de bevoegde rechter den prijs voor dit basisjaar vaststellen, waarop dan de verhooging zal worden toegepast.

De pachtovereenkomsten met betaling in natura, betaling in speciën omgezet krachtens de besluiten van 26 November 1940 en 11 December 1944, ondergaan geen andere wijziging dan deze der officieele prijzen vastgesteld voor de goederen waardoor de betaling aanvankelijk moest geschieden..

\* \* \*

#### *Besluit van den Regent van 30 November 1945*

Intusschen echter wordt door besluit van 18 September 1945 de datum van de totale bevrijding van het grondgebied vastgesteld niet meer op 1 November 1944 maar op 14 Februari 1945. Dit brengt natuurlijk een groote verwarring in de geesten betreffende de vraag te weten wanneer de verlenging der pachten nu juist ophoudt.

Inderdaad de verlenging van sommige pachten op basis van het besluit van 11 December 1944 verschilt grondig naar mate men de eerste of de tweede « datum der totale bevrijding van het grondgebied » als criterium neemt.

Een nieuwe beslissing in zake pachten drong zich dan ook op.

Op 30 November wordt de onzekerheid opgeheven en wordt gezegd dat de verlenging voorzien door het besluit van 26 November 1940, afgezien van wat vroeger ook mocht beslist zijn, eindigt op den vervalldag tusschen 1 November 1945 en 2 November 1946.

Zoodoende kon men zeggen dat van af 2 November 1946 de gevolgen van de oorlogswet-

geving definitief zouden zijn opgedoekt.

\* \* \*

#### *Wetsontwerp houdende wijziging van de wetgeving betreffende de Landpacht*

Daarmee waren de moeilijkheden niet van de baan want intusschen begon men meer en meer te spreken van wat men noemde « de nieuwe pachtwet » d.i. een betrekkelijk algemeene wijziging van de pachtorganisatie van 1929.

Op 16 April 1946 werd dan ook een wetsontwerp in dien zin door de regeering neergelegd. Daarin worden nogal revolutionaire veranderingen in het vooruitzicht gesteld, o.a. voor qat den duur der pachten betreft. Een ervan kreeg een onmiddellijk psychologisch belang nog vóór de wet was gestemd nl. de mogelijkheid die voorzien werd om een opzeg ongeldig te laten verklaren door den heer Vrederechter, indien hij niet op ernstige reden was gegrond. Alle pachters nu die opzeg hadden gekregen voor het einde van het jaar 1946 en die meenden ten rechte of ten onrechte dat dit niet om ernstige redenen gebeurd was, hoopten nu dat deze nieuwe regeling er maar spoedig zou doorkomen en in elk geval vóór het verstrijken van hun opzeg. Wel voorzagen de overgangsbepalingen van het wetsvoorstel dat de tusschen te komen wet zou van toepassing zijn op alle pachten die nog « liepen » op het oogenblik van het neerleggen van het wetsvoorstel, maar men zag niet goed in wat er practisch zou gebeuren met een pacht die b.v. krachtens geldigen opzeg ten einde liep op 1 October, dit voor het geval de wet tegen dien datum nog niet gestemd zou zijn.

Andere verwarringen rezen op en zoo schreven sommige eigenaars aan hun huurders dat de eventueele verlenging voorzien door het wetsvoorstel slechts geldig was voor contracten slaande op perceelen van meer dan één hectare, klaarblijkelijk verwarrend met bepalingen van het wetsvoorstel die met den duurtijd van het contract niets te zien hadden.

Het wetsvoorstel werd nog vóór het verlof door de Kamer van Volksvertegenwoordigers zonder veel discussie aangenomen, doch het was niet te voorzien dat dit zelfde zoo vlug en zoo gemakkelijk in den Senaat zou gebeuren.

\* \* \*

#### *Besluitwet van 28 Augustus 1946*

Daarom was het noodzakelijk in afwachting van de « nieuwe wet » een besluit uit te vaardigen, dat de hangende moeilijkheden zou regelen.

Op 28 Augustus 1946, wordt dan gezegd dat alle pachtovereenkomsten waarin een opzeg was gegeven die nog niet tot zijn uitwerking was gekomen, verlengd werden, tot op een datum later door Koninklijk Besluit vast te stellen. Enkele uitzonderingen waren voorzien voor deze overeenkomsten die slaan op de gevallen behandeld in het B. W. onder Art. 1774, § 3, N° 1, 2, 3 en 4 alsmede op deze opzeggingen die gegeven waren voor eigen gebruik of ten voordeele van de echtgenoot of van de bloedverwanten in opgaande of dalende lijn van den eigenaar.

Vele boeren voor wie deze besluitwet van toepassing was, voelden zich natuurlijk danig verlicht, alhoewel onmiddellijk nieuwe vragen oprezen bv. deze verlenging voor onbepaalden datum, zal zij wel een oogstjaar duren en loont het dus de moeite nieuwe bezaaiingen te doen?

Andere moeilijkheden : sommige pachten waren ten einde gelopen bv. na het scheren van den oogst. Sommige pachters, gezien de overgangsbepalingen van het nieuwe pachtontwerp, hadden het land niet willen verlaten. Voor den heer Vrederechter gedagvaard vóór 28 Augustus 1946, vond deze natuurlijk geen enkele juridische grond om den opzeg ongeldig te verklaren en moest dus de uitdrijving bevelen.

Deze pachters van den nood een deugd makend zoeken andere bedrijven die hun beloofd zijn. Intusschen echter komt de besluitwet van 28 Augustus 1946 die hen in de onmogelijkheid stelt om deze nieuwe bedrijven uit te baten.

Idem voor wat de huurders betreft die bv. na het scheren van den oogst, hun gehuurd perceel regelmatig, na opzeg van twee jaar, verlieten en nieuwe pachten afsloten bv. voor 1 Oktober. De eerste bedrijven hadden zij dus verlaten en de tweede konden zij niet betrekken gezien de besluitwet van 28 Augustus 1946.

Van den kant der eigenaars bestonden de volgende moeilijkheden : vele die na de bevrijding opzegging hadden gedaan voor eigen gebruik hadden dit niet meer in hun akte van opzegging vermeld, omdat dit sinds het besluit van 11 December 1944, niet meer noodig was. Zij schenen dus het slachtoffer te zijn van de laatste wettelijke beschikking, alhoewel hen geen enkele fout kon verweten worden.

\* \* \*

#### *Besluitwet van 2 Oktober 1946*

De wetgever wachtte meer dan een maand alvorens deze moeilijkheden op te lossen. Op

2 Oktober 1946 eindelijk komt er een nieuwe besluitwet.

Hierin wordt bepaald :

dat de opzeggingen door de huurders gedaan « met het oog op de overname van een ander bedrijf, waarvan de ingebruikneming hun ontzegd wordt door dat de ingebruiknemer de bij al. 1 van de besluitwet van 28 Augustus 1946 ingestelde verlenging geniet, eveneens verlengd worden.

En dan volgt een zeer revolutionaire bepaling : « de verlenging heeft haar uitwerking ondanks de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissingen, welke bewuste opzegging zouden bekrachtigd hebben ».

Tevens worden de gevolgen behandeld die uit deze beslissing kunnen voortvloeien.

Twee andere bepalingen zijn in deze ook van belang :

1° De verpachters die in hun opzegging niet zouden gezegd hebben dat zij deze deden met de bedoeling de verpachte goederen zelf te gebruiken of ze aan hun echtgenoot of bloedverwanten in opgaande of dalende lijn in gebruik te geven, mogen dit recht nog uitoefenen door aan hun pachter deze bedoeling te laten kennen uiterlijk vóór 25 Oktober, hetzij door aangetekend schrijven, hetzij door deurwaarders-exploot.

2° Geniet eveneens niet van bedoelde verlenging deze pachter die veroordeeld werd wegens misdaad of wanbedrijf tegen de veiligheid van den Staat.

\* \* \*

#### *Beschouwingen*

Sinds zes jaar kennen wij dus een overvloedige wetgeving op dit gebied, gekarakteriseerd door geven en terugnemen. Ondertusschen is men dus nog altijd in het voorloopige regime en in de volle verwarring, inderdaad het laatste besluit lost sommige problemen op, maar stelt er andere.

\* \* \*

Een paar voorbeelden?

Nemen wij de bepaling « de verlenging heeft haar uitwerksel ondanks de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissingen, welke bewuste opzegging zouden bekrachtigd hebben ».

Wat moet daardoor verstaan worden? Werden de vonnissen die over deze materie reeds uitspraak deden, daardoor vernietigd? Dit ware klaarblijkelijk ongrondwettelijk, als zijnde een rechtstreeksche schending van de rechten der rechterlijke macht.

Of heeft men eenvoudig bedoeld dat de uitvoering van deze vonnissen zou geschorst zijn? Maar dan lost deze bepaling absoluut geen enkele moeilijkheid op. Inderdaad, de hooger genoemde besluitwet is genomen met de bedoeling sommige pachters, wier contract ten einde loopt, door het instellen van een voorloopig regime de kans te geven de « nieuwe pachtwet » af te wachten, opdat zij eventueel de rechten zouden kunnen laten gelden die hun mogelijk in deze verwachte nieuwe regeling zouden kunnen gegeven worden.

Doch stellen wij ons in de hypothesis van de schorsing der reeds gevelde vonnissen. De rechterlijke beslissing blijft bestaan en op het oogeblik van het wegvallen van de huidige voorloopige regeling zal het vonnis weer terug zijn volle uitwerking krijgen. Hoe zal dus de veroordeelde pachter van de bepalingen van de « nieuwe pachtwet » kunnen genieten?

Schorsing van de uitvoering van de reeds genomen rechterlijke beslissing is dus klaarblijkelijk ook de bedoeling niet van den wetgever.

En wat dan met de in algemeenen regel niet toegelaten retroactiviteit van de wetgeving? Deze materie is wel is waar zeer ingewikkeld, doch het schijnt hier wel een terugkomen te zijn op, onder een andere wetgeving, definitief verworven recht.

De grondige discussie van al deze problemen zou te veel plaats in beslag nemen om te kaderen in het bondig overzicht der pachtwetgeving sinds Mei 1940, wat hier bedoeld wordt. Misschien is het trouwens voldoende de problemen te stellen.

\* \* \*

De besluitwet van 2 October l.l. stelt echter nog een belangrijk practisch probleem: de eigenaars krijgen de gelegenheid tot 25 October om hun bedoeling het verpachte goed zelf te gebruiken of het in gebruik te geven aan hun echtgenoot of bloedverwanten in dalende of opgaande linie, voor het geval zij het in hun opzegging niet zouden gedaan hebben, aan hun pachter te laten kennen, hetzij bij aangeteekend schrijven, hetzij door deurwaardersakte.

De vraag stelt zich nu: moet de heer vrederechter zonder discussie en onderscheid deze notificatie aannemen en dus zeggen dat de eigenaar van de uitzondering, voorzien in de besluitwet van 28 Augustus 1946, kan genieten, of mag hij soms zeggen dat deze, gezien de omstandigheden van de zaak, als niet ernstig voorkomt en bijgevolg aan den pachter toch de verlenging toekennen?

Inderdaad, ziehier de practische moeilijkheden: een eigenaar heeft in zijn opzegging niet gezegd dat deze voor eigen gebruik, enz. gegeven werd. De besluitwet van 28 Augustus 1946 verlengt de pachten en de eigenaar valt niet onder de uitzondering, voorzien onder artikel 2, n° 2.

Dus de pachter krijgt verlenging.

De besluitwet van 2 October 1946 zegt, dat de eigenaar nu nog de gelegenheid krijgt om te zeggen dat het voor eigen gebruik is, en doet het. Dus de huurder zou geen verlenging meer kunnen bekomen?

Alles is natuurlijk in orde indien de eigenaar een ernstig mensch is en indien hij vroeger werkelijk opzegging deed voor eigen gebruik, zonder het te vermelden, omdat dit volgens de toenmalige wetgeving niet meer noodig was.

Maar quid? indien uit de omstandigheden duidelijk blijkt dat het nooit zijn bedoeling geweest is het land zelf uit te baten en hij nu plots gaat gebruik maken van het recht hem gegeven door de besluitwet van 2 October 1946, omdat hij daarin een kans ziet zijn opzeg geldig te zien verklaren?

Dit laatste geval doet zich veelvuldig voor. Inderdaad, veel eigenaars vreezen de sanctie niet voor het geval zij binnen de 6 maanden het land zelf niet gebruiken of dit door hun naaste bloedverwanten laten doen; er is immers altijd mogelijkheid het land fictief te gebruiken, zonder dat dit kan bewezen worden.

Voor de pachters echter is deze vraag van zeer groot belang; het beteekent voor hem verlenging of niet, en voor velen mogelijkheid om later van de bepalingen van de « nieuwe pachtwet » te genieten.

Sommigen zeggen: de heer vrederechter moet deze notificatie, al is zij van het laatste uur, zonder discussie aannemen. Inderdaad zeggen zij, de wet voorziet een sanctie voor het geval deze niet ernstig zou zijn; de remedie tegen mogelijke misbruiken ligt in de wet zelf.

Nee, zeggen de anderen: deze bekendmaking aan den pachter brengt niet automatisch de weigering van de verlenging mee. Afgezien nog van het feit dat de rechter elk argument dat niet als ernstig voorkomt, mag weren, zijn daartoe twee voornamen redenen.

1. Een sociale reden: indien de tegenovergestelde thesis moest aangenomen worden, dan zou de besluitwet van 2 October 1946 deze van 28 Augustus 1946 practisch volledig uitschakelen. Inderdaad, elke eigenaar, wie dan ook, zou, door het eenvoudig gebruiken van deze formule

aan zijn pacht een einde kunnen doen stellen, en wat zou er dan van de verlenging nog overblijven, verlenging die dan toch het hoofddoel is van de laatste wetgeving? De sanctie die voorzien is?! Dit is geen werkelijke remedie, want eerstens desinteresseert zich de pachter gewoonlijk voor het land, eenmaal hij het heeft moeten verlaten, en tweedens is het fictief gebruik zoo moeilijk te bewijzen. Deze sanctie is dus voorzien voor deze gevallen, die aan den heer vrederechter als ernstig voorkomen, en het later dan toch niet blijken te zijn.

2. Een juridische reden : de besluitwet van 28 Augustus 1946 gebruikt de volgende bewoordingen : « Wanneer de verpachter aan de pacht van het gehuurde goed een einde heeft gemaakt om het zelf te gebruiken ». Deze van 2 October 1946 zegt : « Indien de verpachter in de opzegging niet zijn inzicht heeft te kennen gegeven ». Daaruit moet dus besloten worden, dat het inzicht het zelf te gebruiken, moest bestaan op het oogenblik van de opzegging. Het is klaarblijkelijk dat een verpachter, die b.v. gedurende twee jaar sedert den opzeg altijd heeft gezegd dat het niet voor eigen gebruik was, en daarnaar heeft gehandeld, het recht niet had van de be-

paling van de besluitwet van 2 October 1946 te gaan gebruik maken om te beweren dat de opzegging toch voor eigen gebruik gegeven werd.

Deze tweede thesis schijnt meer verdedigbaar dan de eerste. Wat er ook van weze, binnenkort zal daarover wellicht een veelvuldige rechtspraak bestaan.

\* \* \*

Dit bondig overzicht eindigt dus met een « voorloopige wetgeving ». Men staat dus op dit oogenblik nergens. En wat zal de nieuwe wetgeving brengen?

In elk geval voor wat het verleden aangaat mag men zeggen dat er enkele fundamenteele fouten zijn begaan : als b.v. de terugkeer tot de normale wetgeving (11 December 1944) op het oogenblik dat nog aan onze grenzen gestreden werd, met als gevolg het misverstand voortvloeiend uit de twee data die de totale bevrijding van het grondgebied vaststellen. Verder : de twee besluitwetten van 28 Augustus 1946 en 2 October 1946, waarvan men minstens zeggen moet, dat zij er slechts één hadden mogen uitmaken. Enz.

Kortom, een onsamenvattende wetgeving.

Mr Edgar VAN CAUWELAERT.

## RECHTSPRAAK

### HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 13 November 1946.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Simon.

Advokaat-Generaal : Mr Janssens de Bisthoven.

HULP AAN VIJAND. — WINSTBEJAG. — TOEWIJZING DER VERGELDING AAN SCHATKIST. — SCHULDENAAR.

*Wanneer de misdaad van hulp aan den vijand, voorzien door art. 115 en volgende van het Strafwetboek, gepleegd wordt uit winstbejag, dient de Rechter, die ten gronde oordeelt, de vergelding der bedrijvigheid van den schuldige of het bedrag der waarde ervan eigendom te verklaren van de Schatkist, zelfs wanneer deze vergelding door een derde persoon werd ontvangen, hetzij rechtstreeks, hetzij door bemiddeling van den veroordeelde.*

*De Rechter ten gronde hoeft dus niet na te gaan door wie deze vergelding is ontvangen geweest.*

Deleu en De Coene t./ Belgische Staat.

Het Hof,

Gehoord Raadsheer Simon in zijn verslag en op de conclusie van den heer R. Janssens de Bisthoven, advocaat-generaal;

Gelet op het bestreden arrest gewezen den 28 Juni

1946 door het Militair Gerechtshof zetelende te Antwerpen;

I. Aangaande de beslissing over de publieke vordering :

Over het middel tot verbreking voorgesteld en luidende als volgt : schending van art. 123ter van het Strafwetboek en 97 van de Grondwet, doordat het bestreden arrest de som groot 393.456.000 fr., — zijnde de vergelding der schuldige bedrijvigheid van eischers — eigendom van de Schatkist verklaard heeft, met dien verstande dat deze som verbeurdverklaard werd ten laste van eischers en niet ten laste van de N.V. Kunstwerkstede De Coene, wanneer het uit de stukken van de procedure en onder meer uit het arrest van het Krijgshof te Gent dd. 28 Augustus 1945 blijkt, dat de prijs der strafbare leveringen niet aan eischers doch aan de N.V. uitbetaald werd — en dat het niet bewezen was dat eischers ooit in het bezit gesteld werden van gezegden prijs of een deel ervan — en minstens doordat het arrest de vraag onzeker gelaten heeft te weten of de verbeurdverklaring al dan niet uitgesproken werd ten laste van eischers;

Overwegende, dat blijkens de vaststellingen van den rechter over den grond, dewelke wegens hunnen feitlijken aard soeverein zijn;

1. de beklaagden de hun ten laste gelegde feiten uit winstbeag hebben gepleegd;

2. de verschillende sommen voor hun hulpverschaffing door den vijand uitbetaald samen 393.456.000 fr. beloopt;

3. dat die sommen — dewelke niet in beslag genomen werden — de vergelding uitmaken van de strafbare bedrijvigheid van de beklaagden;

Overwegende, dat luidens de eerste alinea van art. 123ter van het Wetboek van Strafrecht, geïnterpreteerd door het besluit-wet van 20 September 1945, ingeval de bij art. 115 tot 120 quater, 120 sexies en 123 bis voorziene misdrijven uit winstbejag werden gepleegd, de vergelding der bedrijvigheid van den schuldige — of in geval van niet-inbeslagneming van die vergelding — het bedrag van dezer waarde eigendom zal worden verklaard van de Schatkist; dat aldus naar den duidelijken wil van den wetgever alle vergelding van de bedrijvigheid van den schuldige eigendom van de Schatkist dient verklaard zelfs wanneer zij door een derden persoon werd ontvangen, hetzij rechtstreeks, hetzij door bemiddeling van den veroordeelde;

Overwegende, dat dienvolgens het Militair Gerechtshof het voorhanden zijn van de bij art. 123ter van het Strafwetboek vereischte voorwaarden, vastgesteld hebbende, de waarde der vergelding van de bedrijvigheid der beklaagden eigendom moest verklaren van de Schatkist zonder te moeten nagaan door wie zij ontvangen is geweest;

Overwegende met betrekking tot het tweede onderdeel van het middel: dat in het beschikkend gedeelte van het bestreden arrest de verbeurd verklaring voorkomt onder de aan eischers opgelegde straffen als bijkomende straf, dat het dus buiten twijfel is dat de verbeurd verklaring tegen aanleggers uitgesproken werd;

Dat het middel in zijn beide onderdeelen niet is gegrond;

Overwegende bovendien, dat de substantieele of op straffe van nietigheid voorgeschreven pleegvormen werden nageleefd en dat de opgelegde straffen overeenkomstig de wet zijn;

*Aangaande de voorziening op de vordering van de burgerlijke partij:*

*Over het middel*, luidend als volgt: schending van art. 1382, 1383, 1384 van het Burgerlijk Wetboek, 97 van de Grondwet, doordat het bestreden arrest beslist heeft dat de Belgische Staat niet aansprakelijk kan gesteld worden voor het verleenen van kredieten aan de N.V. De Coene, om reden dat de hooge ambtenaren die gezegde kredieten verleenden noch het recht noch de macht hadden, binnen den kring hunner ambtsverrichtingen, aan het plegen van een misdrijf tegen de uitwendige veiligheid van den Staat als dader of mededader deel te nemen, en dat het derhalve nutteloos is te onderzoeken of deze ambtenaren ja dan neen een feitelijke dwaling begingen toen zij, om de kredieten te verleenen, den beweerden noodtoestand verkeerdelijk beoordeelden, daar het voldoende was om de aansprakelijkheid van den Staat uit te sluiten, dat gezegde ambtenaren wisten dat de N.V. De Coene voor den vijand werkte;

wanneer om deze aansprakelijkheid van den Staat

uit te sluiten om reden dat de ambtenaren, organen van den Staat, aan een misdaad als daders of mededaders, deelgenomen hadden, het noodig was vast te stellen dat zij met een misdadig opzet gehandeld hadden en minstens doordat het arrest aan het Hof niet toelaat uit te maken of het arrest heeft willen beslissen dat een eenvoudige fout van de organen van den Staat de aansprakelijkheid van gezegden Staat uitsluit, dan wel of de eenvoudige kennis van die bestemming der kredieten, het deelnemen aan de misdaad insloot, hetgeen een onduidelijkheid en dubbelzinnigheid uitmaakt, die aan het Hof niet toelaat zijn controlerecht uit te oefenen op de wettelijkheid van de bestredene beslissing;

Overwegende, dat vóór het Militair Gerechtshof aanleggers bij conclusies hebben aangevoerd dat de eisch tot vergoeding der schade veroorzaakt door het leveren van barakken, enz., als niet gegrond diende ontzegt, daar de hulp aan den vijand verleend door bedoelde levering, niet zou kunnen verstrekt worden zijn indien geen kredieten toegestaan waren geweest door de beheerders van de N.M.K.N. met de goedkeuring van den Secretaris-Generaal van het Ministerie van Financiën en van den Commissaris-Generaal van 's Lands wederopbouw;

Overwegende, dat het bestreden arrest, die conclusiën beantwoordend, beslist, zonder uit dien hoofde aangeklaagd te zijn, dat de beheerders van de N.M.K.N. noch organen, noch agenten, noch aangestelden zijn van den Staat en vaststelt dat, naar de stelling van beklaagden, de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Financiën en de Commissaris voor 's Lands wederopbouw wisten, dat de N.V. De Coene voor den vijand werkte en de bestemming der kredieten kenden;

Overwegende, dat de feiten alzoo soeverein vastgesteld zijnde, de eenige vraag welke het arrest moest oplossen, was te weten of bovenbedoelde ambtenaren binnen hun eigen ambtsbevoegdheid gehandeld hadden;

Overwegende, dat het bestreden arrest die vraag ontkennend heeft beantwoord op dezen grond, dat door het toekennen goed te keuren van kredieten die, met hun weten, moesten dienen om leveringen van materiaal aan den vijand mogelijk te maken of te bevoordeelen, die ambtenaren een daad hebben verricht welke zij, wegens hun eigen ambt noch de macht, noch den plicht hadden te volbrengen;

Dat na de feiten alzoo vastgesteld en beoordeeld te hebben, het Militair Gerechtshof niet behoefde, na te gaan of dat optreden van de Staatsorganen te wijten was aan een misdadig opzet of aan een verkeerde beoordeeling, die slechts een eenvoudige fout zou uitmaken;

Dat het arrest duidelijk, ondubbelzinnig en op toereikende wijze gemotiveerd is;

Dat het middel dus niet opgaat;

*Om die redenen:*

Verwerpt de voorziening;

Verwijst de aanleggers in de kosten.

## HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 13 November 1946.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Simon.

Advokaat-Generaal : Mr Janssens de Bisthoven.

**ZUIVERING IN ZAKE BURGERTROUW. — BESLUITWET VAN 19 SEPTEMBER 1945. — GELDIGHEID IN VERBAND MET WET VAN 20 MAART 1945 OP DE BUITENGEWONE MACHTEN.**

*De noodzakelijkheid en de hoogdringendheid van een bepaling verordend door een besluitwet genomen krachtens de wet van 20 Maart 1945 ontsnappen aan het toezicht der hoven en rechtbanken.*

*De rechterlijke macht heeft enkel den plicht na te gaan of het besluit binnen den omvang van de aan den Koning gegeven opdracht is gebleven. Wanneer zulks het geval is staat de besluitwet gelijk met een wet, met het gevolg dat in deze voorwaarden de rechterlijke macht niet bevoegd is om na te gaan of het besluit al dan niet de bij de Grondwet of andere wetten dan deze van 20 Maart 1945 gehuldigde principes eerbiedigt.*

*De wet van 20 Maart 1945 laat aan den Koning toe de maatregelen te nemen bevolen door de besluitwet van 19 September 1945.*

Astaes t./ H. Procureur Generaal, Gent.

Het Hof,

Gehoord Raadsheer Simon in zijn verslag en op de conclusie van den Heer R. Janssens de Bisthoven, advocaat-generaal;

Gelet op het bestreden arrest gewezen den 9 Juli 1946 door het Hof van Beroep te Gent;

Over het eenig middel tot verbreking, luidende als volgt : schending van art. 26 en 107 der Grondwet en van art. 1 van de wet van 20 Maart 1945, welke aan den Koning buitengewone machten geeft voor een beperkten tijd, doordat het bestreden arrest eischer ontzet heeft van de rechten opgesomd bij art. 123 sexties van het Strafwetboek, zulks bij toepassing van de besluitwet van 19 September 1945 betreffende de epuratie in zake burgertrouw, en doordat het arrest de inschrijving van den naam van eischer op de lijst, voorzien bij art. 4 der genoemde besluitwet, definitief verklaard heeft, wanneer de besluitwet van 19 September 1945 het machtsgebied, welk door de wet van 20 Maart 1945 aan den Koning toegekend werd, is te buiten gegaan, wanneer art. 11, 4° van de wet op de bijzondere machten van 20 Maart 1945 duidelijk omschrijft dat de Koning ingeval van nood en hoogdringendheid, bij besluit in ministerraad, personen welker activiteit tijdens de vijandelijke bezetting een zware schade aan de nationale belangen had toegebracht, kan verwijderen van het publiek leven, wanneer de besluitwet van 19 September 1945 deze duidelijke omschrijving van art. 1, 4° van de wet van 20 Maart 1945, welke aan den Koning slechts de macht geeft bedoelde personen van het publiek leven te verwijderen, over het hoofd ziet door zich op de algemeene bepalingen van art. 1, 5°, van de wet van 20 Maart 1945 (« moreele en materiele heropbouw van het land ») te beroepen, om aldus de bepalingen van art. 1, 4°, die zich beperkten tot

het publiek leven te kunnen uitbreiden tot het burgerlijk leven, wanneer de besluit-wet van 19 September 1945 op duidelijke wijze de restrictieve bepalingen van art. 1, 1 4° van de wet van 20 Maart 1945 te buiten gaat en aldus de door voorgenoemde wet toegekende machten overschrijdt, wanneer bijgevolg, het bestreden arrest deze besluit-wet niet mocht toepassen;

Overwegende, dat de wet van 20 Maart 1945 op de buitengewone volmachten voor een beperkten duur den Koning heeft gemachtigd, in geval van hoogdringendheid en van noodzakelijkheid, bij besluit genomen op voordracht van de in raad vergaderde Ministers, kracht van wet hebbende, bepalingen uit te vaardigen ten einde onder meer de personen wier bedrijvigheid tijdens de vijandelijke bezetting s' lands belangen ernstig heeft geschaad uit het openbaar leven te verwijderen en om 's lands zedelijken en stoffelijken wederopbouw te verzekeren;

Overwegende, dat de besluit-wet van 19 September 1945 genomen werd op voordracht van den Minister van Justitie overeenkomstig het advies der Ministers die er over in raad hebben beraadslaagd;

Dat het in zijn aanhef, na verwijzing naar de wet van 20 Maart 1945 en meer bepaaldelijk naar het nr 5 dier wet, uitdrukkelijk vermeldt dat « met het oog op de verzekering van den zedelijken en stoffelijken wederopbouw van het land » het noodzakelijk is onverwijld de in de besluit-wet vermelde beschikkingen te treffen, namelijk het levenslang vervallen der bij art. 123 sexies van het Wetboek van Strafrecht voorziene rechten, van al wie in de besluit-wet opgesomde feiten heeft gepleegd, ofwel toegetreden is tot een partij, beweging of organisme van politieken of cultureelen aard, terwijl het algemeen bekend was dat die partijen, bewegingen of organismen de politiek, de propaganda of de plannen van den vijand in de hand werkten of, in geval hij vóór Mei 1940 tot die partijen, bewegingen of organismen was toegetreden, die toetreding na 1 Januari 1942 heeft behouden, feit waaraan volgens de soevereine vaststellingen van den rechter over den grond, aanlegger zich schuldig heeft gemaakt tusschen 9 Mei 1940 en 9 Mei 1945, wanneer hij op die data 16 jaar oud was of meer;

Overwegende, dat de noodzakelijkheid en de hoogdringendheid van een bepaling verordend bij een besluit-wet genomen krachtens de wet van 20 Maart 1945, wanneer zij door het besluit geconstateerd zijn en niet tegengesproken worden door den tekst van dit laatste, aan het toezicht van de Hoven en Rechtbanken ontsnappen;

Dat echter de rechterlijke macht den plicht heeft na te gaan of het besluit binnen den omvang van de aan den Koning gegeven opdracht is gebleven, in welk geval het besluit-wet met een wet gelijk staat, met het gevolg dat in bewust geval, de rechterlijke macht niet bevoegd is om na te gaan of het besluit al dan niet de bij de Grondwet of andere wetten, dan de wet van 20 Maart 1945 gehuldigde principes eerbiedigt;

Overwegende, dat blijkens de voorbereidende werken, de wet van 20 Maart 1945 den Koning gemachtigd heeft, mits inachtneming van de formaliteiten welke die wet voorziet en binnen de tijds-

ruimte die zij bepaalt, alle maatregelen te treffen welke hij geschikt acht om 's lands zedelijken en moreelen wederopbouw te verzekeren;

Dat uit de bepaling van art. 1, nr. 4 van voorbedoelde wet geenszins volgt dat de wetgever aan den Koning uitsluitend in opdracht heeft gegeven, hun politieke rechten te ontnemen aan degenen wier bedrijvigheid tijdens de vijandelijke bezetting de nationale belangen ernstig heeft geschaad, noch dat de Koning het recht niet heeft te verordenen krachtens een ander bepaling onder meer, krachtens art. 1, 5° van de wet van 20 Maart 1945, dat de personen die zich aan zekere onvaderlandschlievende feiten schuldig hebben gemaakt, geheel of gedeeltelijk van bepaalde burgerlijke rechten vervallen zijn of zullen vervallen worden verklaard;

Dat daaruit volgt dat het middel in rechte niet gegrond is;

*Om die redenen:*

Verwerpt de voorziening;

Verwijst aanlegger in de kosten.

## HOF VAN BEROEP TE LUIK

5e Kamer. — 13 Juli 1946.

Voorzitter: M. Elens.

Pleiters: Mrs de Borman, Ruiters en Roppe.

### OPENBARE VERKOOPING VAN ONROEREND GOED. — VOORWAARDELIJKE TOEWIJZING. — INTERPRETATIE.

*Wanneer in een akte van openbare verkoop van een eigendom vermeld staat dat op een eerste zitting dit eigendom voorwaardelijk wordt toegewezen aan een koper, dient deze term uitgelegd te worden in den zin van « voorloopig toegewezen », wanneer de feitelijke omstandigheden der zaak van dien aard zijn dat deze interpretatie zich opdringt.*

*Art. 1178 B.W. blijft dus in deze omstandigheden vreemd aan de verhoudingen tusschen partijen.*

Schoels t./ Grosemans.

Gelet op het beroep in gepasten termijn en regelmatig vorm ingediend;

Overwegende, dat notaris Willems, verblijvende te Wellen, den 20 Maart 1944 op verzoek der huidige beroepenen tot de openbare wijzing is overgegaan van een huis en een tuin, waarvan beroepenen mede-eigenaars waren;

Overwegende, dat in het lastenkohier van den verkoop beschreven stond onder art. 11, dat de verkoop plaats zou hebben in een of meer zittingen naar goedgevonden der verkoopers;

Overwegende, dat vier der mede-eigenaars op den verkoop niet tegenwoordig waren;

Overwegende, dat de notarieele akte van 20 Maart 1944 vermeldt, dat, na overgang tot de officieele toewijzing en verschillende opbiedingen, het goed verbleven is en « voorwaardelijk » toegewezen aan Schoels Livinus, de beroeper, voor de som van 26.000 fr.;

Overwegende dat hetzelfde goed later, ditmaal door al de mede-eigenaars, door akte verleden den 21 Mei 1944, door zelfden notaris Willems, verkocht

werd aan een der mede-eigenaars, te weten aan Grosemans Gerard, die het proces-verbaal van « voorwaardelijke » toewijzing aan Schoels Livinus had ondertekend;

Overwegende, dat gezegde Schoels al de mede-eigenaars den 7 Juli 1944 liet dagen ten einde te hooren zeggen voor recht dat het bovenstaande goed den 20 Maart 1944 aan hem verkocht is geweest en dat het uit te spreken vonnis als verkoopakte zou dienen; ten einde insgelijks een schadevergoeding van 1.000 fr. te bekomen;

Overwegende dat, indien men de bepaling van art. 11 van het lastenkohier der toewijzing in oogen-schouw neemt en men vaststelt van den eenen kant dat vier der verkoopers afwezig waren en van den anderen kant, dat geen enkele uitgedrukte voorwaarde met de zoogezegde « voorwaardelijke » toewijzing verbonden staat, men dan ook tot de overtuiging komt dat de woorden « voorwaardelijk toegewezen » staande in de akte van 20 Maart 1944, aldaar bij stoffelijke missing de plaats hebben ingenomen van de woorden « voorloopig toegewezen »; dat inderdaad in de voorkomende omstandigheid een tweede toewijzing zich als normaal procédé opdrong;

Dat zonder vrees van vergissing het woord « voorwaardelijk » als hebbende den zin van voorloopig dient uitgelegd;

Dat in geval van voorloopige toewijzing de verkoopers het proces-verbaal onderteekenen om vast te stellen dat tegenover hen de voorloopig toegewezen door zijn aanbod gebonden is; dat dienvolgens het feit dat het kwestieus proces-verbaal werd ondertekend, niet het bewijs daarstelt dat tot geen voorloopige toewijzing werd overgegaan;

Overwegende, dat indien toch moest aangenomen worden dat ter zake den 20 Maart 1944 een verkoop onder voorwaarde is geschied van geheel het goed er in begrepen de deelen van de niet aanwezige mede-eigenaars, de eerste gevolgtrekking uit die vaststelling zou zijn dat die verkoop niet « definitief » was;

Overwegende, dat de gestelde voorwaarde zeker niet deze was dat een der mede-eigenaars, onderteekenaars van de toewijzing, later eenige eigenaar van het goed zou worden door deeling of veiling om alzoo uitwerksel te verschaffen aan de toewijzing van 20 Maart 1944; dat men zich niet inbeelden kan dat eenvoudige lieden als koopers en verkoopers het waren, zulken ingewikkelden toestand zouden hebben kunnen beoogen; dat indien de bedoeling zulks zou geweest zijn, het niet te begrijpen zou zijn dat de akte daarvan niet het minste gewag heeft gemaakt;

Dat zoodus indien werkelijk een voorwaarde gesteld is geweest, het deze geweest is van het bekomen der goedkeuring van de niet aanwezige mede-eigenaars;

Dat zulke voorwaarde een opschorsende is; dat zoolang die voorwaarde niet was vervuld het bestaan van den verkoop geschorst was;

Dat zoo dus, tot de vervulling der voorwaarde de verkoopers meesters bleven van het goed en gerechtigd waren het te verkoopen aan wie ze verlangden;

Dat de mede-eigenaars onderteekenaars de rech-

ten van Schoels niet te buiten zijn gegaan wanneer zij aan den onderteekenaar Grosemans Gerard het goed in Mei 1944 hebben verkocht en dat deze den koop mocht aannemen;

Overwegende, dat art. 1178 van het Burgerlijk Wetboek weliswaar bepaalt dat de voorwaarde als verwezenlijkt zal beschouwd worden wanneer de schuldenaar, onder voorwaarde gebonden, de verwezenlijking ervan heeft belet;

Maar overwegende, dat art. 1178 niet van toepassing is op voorhanden geval; dat hier de schuldenaars onder voorwaarde de verwezenlijking van de voorwaarde hebben gehinderd door gebruik van een bij hen bestaand recht, te weten het recht hun goed te verkopen aan wie zij wilden, spijs een vroegere verkoop onder schorsende voorwaarde, als wanneer de voorwaarde nog niet vervuld was;

Gelet op art. 24 der wet van 15 Juni 1935, dat nageleefd werd in de proceduur;

*Om deze redenen :*

Het Hof, alle andere en tegenstrijdige besluiten afwijzende als zijnde ongegrond en het aanbod van bewijs door beroeper als ter zake niet dienende, overigens niet ontvankelijk;

Bekrachtigt het bestreden vonnis;

Wijst beroepen in de kosten van het geding in beroep.

#### HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 30 Maart 1943.

Voorzitter : M. de Potter.

Raadsheeren : M.M. De Beil en Delvaux.

Pleiters : Mrs Becquet en Paul Pollet.

TERGEND BEROEP. — ONRECHTMATIGE TOEVLUCHT TOT PROCEDUUR. — FOUT. — SCHADEVERGOEDING.

*Wanneer de rechtsmiddelen in beroep aangewend als doel hebben duidelijke verplichtingen te ontwijken is dit een fout die den appellant bloot stelt aan betaling van schadevergoeding.*

de Slutterbach t./ Louise Van den Breeden.

*Over den grond (zonder belang).*

Wat aangaat den tegeneisch strekkende tot vergoeding wegens tergend en roekeloos beroep.

Overwegende, dat uit het vonnis en uit de debatten in beroep blijkt dat tot het beroep, beteeënd den 23. Februari 1940 en tot de rechtsmiddelen in beroep aangevoerd; alleen werd overgegaan door appellant met het doel zijne duidelijke verplichtingen te ontwijken en om geïntimeerde, die op een hooger leeftijd was gekomen, van hetgeen haar broodnodig toekomt te berooven met de hoop dat de uitbetaling uiteindelijk haar nooit meer ten goede zou komen;

Overwegende, dat de toevlucht tot de door de wetten voorziene rechts- of proceduurmiddelen slechts rechtmatig is wanneer zij dient tot bescherming van de rechten der particulieren, maar dat die toevlucht onrechtmatig is en een fout uitmaakt, wanneer burgers er toe overgaan met het louter inzicht de verplichtingen te ontwijken die ze recht-

matig niet kunnen verwerpen, dat appellant het waagde door alle middelen ook, hoe ongegrond en oneerlijk ze ook voorkomen, zijn verplichting tegenover een oude en trouwe medewerkster te voldoen, maar dat hij zich tevens blootstelde aan het gevaar zich te zien verwijzen tot een gepaste vergoeding, waarvan het bedrag op de hiernavermelde som billijk kan vastgesteld worden;

*Om die redenen :*

Gevoegd bij de redenen van het bestreden vonnis, gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, gehoord ter openbare zitting met eensluidend advies van den heer Advocaat-Generaal Leperre, ontvangt het beroep, verklaart het ongegrond, bevestigt het vonnis, waarvan beroep, verwijst appellant wegens tergend en roekeloos beroep om aan geïntimeerde te betalen de som van 10.000,— frank en tot de kosten. (1)

(1) Op basis van eene schuldbekentenis geteekend door den vader van appellant kwam er aan geïntimeerde toe 40.505,89 fr.

Aan de bewijskracht van deze schuldbekentenis en aan de hieraan bijgevoegde bescheiden had appellant door alle middelen getracht te ontsnappen met het geschrift van zijn vader te verloochenen maar zonder de echtheid er van te betwisten.

Het Hof stelt de list van appellant vast en veroordeelt hem tot 10.000 fr. schadevergoeding.

In den zelfden zin : Pas. 24, 2, 1920, Cass. fr. 23.5.1911. B.v. wanneer men zich op eene listige manier of met kwade trouw verzet tegen een eisch waarvan de gegrondheid onomstootbaar is. (Cass. fr., 4.1.1921, D.P. 1921, 14 - 10 Sirey 1921, 150.) Indien de verweerder de incidenten van de proceduur met lust vermenigvuldigt de behendigheden en de vittrijen uitput.

#### BURGERLIJKE RECHTBANK TE OUDENAARDE

Kortgeding. — 23 September 1946.

Voorzitter : M. W. De Groote.

Pleiters : Mrs Calewaert (Aalst) en Van de Castele (Gent).

ECHTSCHIEDING. — VOORLOOPIGE MAATREGELEN. — INVENTARIS INGEVOLGE ART. 270 B.W. — BEVOEGDHEID VOORZITTER IN KORTGEDING. — INTERPRETATIE VORIG BEVEL. — INVENTARIS BIJ DERDEN.

*De Voorzitter der Rechtbank zetelende in kortgeding is steeds bevoegd om uitspraak te doen over de moeilijkheden betreffende de uitvoering van door hem uitgesproken bevelen.*

*In beginsel mag de inventaris, die opgesteld wordt door notarissen tijdens een proceduur van echtscheiding op grond van art. 270 B.W., enkel geschieden ten huize of verblijfplaats van degene waarvan de boedel moet beschreven worden. Van dezen stelregel mag nochtans in uitzonderlijke gevallen afgeweken worden telkens er een rechtmatig belang op het spel staat.*

*Wanneer de feitelijke omstandigheden doen uitschijnen dat er mogelijkheid bestaat van boedelveermenging tusschen het bezit van de echtgenooten, die in echtscheiding pleiten, en derde personen, mag ook onder voorbehoud van de wederzijdsche rechten der partijen inventaris gemaakt worden ten huize van derde personen.*

Van Liefveringhe t./ Pacquay.

Aangezien bij gemeld exploit dd. 11 September 1946 opgemaakt in de Nederlandsche taal, ingevolge art. 2, 32 tot en met 37, 40, 41 wet van 15 Juni

1935, eischeres verweerders deed dagvaarden om te verschijnen den 16 September 1946, om 9.30 uur 's voormiddags voor den heer Voorzitter der recht-bank van eersten aanleg te Oudenaarde, zetelend als rechter in kortgeding, ten einde :

Te hooren opdracht geven aan de notarissen De Ruyter en Deman te Geeraardsbergen, reeds aangeduid bij bevel dd. 16 November 1945, op voet van artikel 270 van het Burgerlijk Wetboek, de koopwaren, berustende, zoowel in de Brugstraat, nr 35, als de Lessenschestraat, nr 49, te beschrijven en te schatten, niettegenstaande het verzet van verweerders;

Voor recht te hooren zeggen dat de opdracht der notarissen, zoowel wat de mobiliare goederen betreft, afhangende van de huwgemeenschap bestaande tusschen eischeres en eerste verweerder, als voor de koopwaren, zich tot het opstellen van een inventaris, het beschrijven der goederen en hun schatting, zal beperken, zonder het eigendomsrecht, dat later zal moeten besproken worden, aan te raken;

Verweerders zich te hooren veroordeelen tot de kosten;

De zaak werd ingeleid ter zitting van 16 September 1946;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten, Mr Calewaert namens eischeres en Mr Van de Castelele voornoemd, namens de verweerders;

De debatten worden gesloten en de zaak in be-raad gehouden, en heden wordt volgend bevel verleend :

Gehoord partijen, gezien de stukken;

Herzien Ons bevelschrift van 16 November 1946;

Overwegende, dat verweerder Pacquay Cyriel, zich tegen de aanspraak van eischeres tot het opstellen van een inventaris op de goederen en waren, zich bevindende in zijne handelshuizen Brugstraat en Lessenschestraat verzet, om reden dat hij de eigenaar is van de schoenfabriek gelegen Oudenaardsche poort, 36, evenals van voornoemde twee schoen-winkels;

Dat hij ter staving van zijne weigering voorhoudt wat volgt :

dat hij deze handelshuizen nooit verkocht, verhuurd of geschonken heeft aan zijn zoon Clement;

dat genoemde handelshuizen met de fabriek een geheel uitmaken;

dat de boekhouding uitsluitend op naam van Cyriel Pacquay is opgemaakt;

dat alle betalingen betreffende die huizen, met eigen penningen van Pacquay Cyriel geschieden, dewelke ook de betalingen ontving, en de bedrijfs-lasten erover draagt;

dat zijn zoon Clement aangesteld werd als eenvoudige bediende met een maandelijksche wedde van 3.000 frank;

Overwegende, dat verweerder Pacquay Cyriel hieruit afleidt, dat eischeres in kortgeding geen rechten kan doen gelden, noch op voornoemd handelsfonds, begrijpende kwetstige drie onroerende goederen, noch op de koopwaren die in de twee schoenwinkels voorhanden zijn;

Overwegende, dat eischeres hier tegenover inbrengt, dat het niet gaat om den eigendom te bepalen van de twee schoenwinkels, doch om een

voorloopigen maatregel, onder alle voorbehoud der rechten van partijen;

Dat eischeres aanvoert dat de uitbating der twee schoenwinkels door Clement Pacquay niet ernstig kan betwist worden, gezien Pacquay Cyriel, officieel den detailhandel in schoenen aan eerstgenoemde overgelaten heeft, blijkens inschrijving in het handelsregister te Aalst onder nr 17.469 en dat zij verder den uitleg desaangaande door verweerders verschaft niet aanvaardt;

Overwegende, dat de onderhavige eisch in kortgeding, tot voorwerp heeft, ten deele de oplossing van een incident of van een moeilijkheid opgerezen tijdens de uitvoering van Ons voornoemd bevel-schrift dd. 16 November 1945, en ten deele een nieuwe vraag behelst, voor zooveel deze strekt tot de uitbreiding der verrichtingen van inventaris tot de twee winkels en dat zij tegen Pacquay Cyriel is gericht;

Overwegende, dat de rechter in kortgeding bevoegd is om uitspraak te doen over de moeilijkheden betreffende de uitvoering van zijne bevelen (Ktg. Brussel, 24 December 1904, P. 1905, III, 94; idem 4 November 1931, B. J. 1932, 169);

Overwegende nochtans, dat de rechter in kortgeding onbevoegd is om een grondbeslissing te treffen, en dienvolgens in casu te beslissen of door notarissen te doen bepalen of verweerder Pacquay Cyriel de uitsluitelijke eigenaar of uitbater is der voornoemde winkelhuizen;

Overwegende, dat alle argumentatie van partijen op dit stuk derhalve niet dienend is, gezien het enkel om gaat uitspraak te doen over de deugdelijkheid of doelmatigheid der aangevraagde voorloopige maatregelen;

Overwegende, dat weliswaar de bewerkingen van inventaris principieel slechts mogen geschieden ten huize of verblijfplaats van dengene wiens boedel moet beschreven worden (Rép. Prat. Dr. Belge, V°, Inventaire, nr 53);

Overwegende, dat nochtans aan dezen stelregel uitzondering moet gemaakt worden telkens een wettelijk belang op het spel staat;

Dat aldus de inventaris, welke de eischeres mag doen geschieden betreffende de goederen afhangende van de gemeenschap, tusschen de echtgenooten bestaande, mag voortgezet worden bij een derde, ter zetelplaats van een handelsfonds of een vennootschap, waarvan haar man deel uitmaakt (zie Ber. Luik, 28 December 1909, P. 1911, II, 32; Ktg. Ver-viers, 25 September 1930, Ann. not. 1931, 404; Rép. Prat. B. loco cit. nr 56 in fine);

Overwegende, dat er ter zake niet ernstig kan ontkend worden, dat wegens de aanverwantschap bestaan hebbende tusschen partijen, verweerder Pacquay Cyriel, feitelijk niet als een derde persoon bij de beoordeeling van onderhavig geschil moet beschouwd worden;

Dat gezien deze toestand de mogelijkheid van boedelmenging tusschen de goederen afhangende van de huwgemeenschap Pacquay Clement-van Lief-feringe, en deze door Pacquay Cyriel als zijn eigen-dom beweerd « a priori » niet uitgesloten is;

Dat indien weliswaar de inschrijving in het handelsregister vanwege Pacquay Clement wellicht op zichzelf geen afdoende uitleg verschaft voor de

thesis van eischeres, welke ten andere door haar ten gepasten tijde voor de rechtbank ten gronde zal hoeven bewezen te worden, deze nochtans hic et nunc aantoonde dat er allermint een meningsverschil betreffende den omvang der goederen respectievelijk afhangende van de huwgemeenschap en deze toebehoorende aan Pacquay Cyriel tusschen partijen is opgerezen;

Dat het derhalve past, onder het voorbehoud van de respectievelijke rechten van partijen, de mogelijkheid aan eischeres te gunnen eventueel den omvang van hare rechten van mede-eigendom in bedoelde goederen te kunnen omschrijven;

Overwegende, dat Pacquay Cyriel ten slotte aanvoert, dat gezien de bepaling van art. 266bis B.W.B., aangaande de terugwerkende kracht van het eindvonnis tot echtscheiding ten aanzien der goederen, onderhavige vraag, noch tijdig noch dienend is, gezien eischeres gebeurlijk nooit andere aanzeggingen zou kunnen laten gelden dan op den stock koopwaren, welke voorhanden was op 27 September 1943, datum van het inleidend rekwest, en dat anderzijds de huidige voorraad niet de koopwarenboedel op 27 September 1943 kan weergeven, dewelke bij benadering eventueel door een deskundig-rekenplichtig onderzoek kan bepaald worden;

Maar overwegende, dat bij Ons voornoemd bevelschrift aan verweerder Clement Pacquay toelating werd gegeven om den handel verder voort te drijven onder voorwaarde, over de reeds sedert de feitelijke scheiding der echtgenooten, verkochte en over de verder te verkoopen koopwaren een behoorlijke boekhouding te vertoonen, ten einde vast te kunnen stellen hetgeen aan de huwgemeenschap zal toekomen;

Overwegende, dat eischeres beweert dat Clement Pacquay verwaarsloosd heeft de bevolen boekhouding der verkochte koopwaren te houden;

Dat in verband met deze opgelegde maatregel, de aangevraagde inventaris precies als zeer aangewezen voorkomt;

Overwegende ten andere, dat gedurende de tijdruimte, begrepen tusschen den datum van het instellen van het geding in echtscheiding, en deze van het eindvonnis, er steeds een zekere periode verloopt, tijdens dewelke degene der echtgenooten, welke de uitbating van den handel voortzet, afhangende van de gemeenschap, gehouden is rekenschap te geven van de ontvangen vruchten, mits vergelijkende waardeering op te maken van het aandeel winsten voortkomende van het handelsfonds en dit bekomen door zijne persoonlijke bedrijvigheid (zie Van Ginderachter: « De la nature du fonds de commerce », nr 354);

Overwegende ten slotte, dat indien weliswaar de huidige omvang van den koopwarenvorraad, zooals hij gebeurlijk uit den inventaris zal blijken, geen trouwe wedergave van den stock, voorhanden op 27 September 1943, datum van het inleidend verzoekschrift zal uitmaken, deze inventaris niettemin van aard zal wezen in verband met dezen laatsten toestand, belangrijke aanduidingen, allermint bij vergelijking met het zakencijfer voor dit jaar, aan te toonen;

Overwegende, dat daarenboven in acht moet ge-

nomen worden, dat schoenwaren uiteraard vergaangbare goederen in het handelsfonds uitmaken, zoodat de opwerping betreffende het waardeverschil tusschen de koopwaren van 1943 en deze van 1946 niet ernstig te weerhouden valt;

*Om deze redenen:*

Alle verdere of strijdige besluiten verwerpende; Wij, Willy De Groote, Ondervoorzitter in de rechtbank van eersten aanleg te Oudenaarde, zetelend als rechter in kortgeding,

Gezien de dringendheid welke ter zake bestaat;

Geven opdracht aan de notarissen De Ruyter en De Man voornoemd, om op voet van art. 270 van het B.W.B., de koopwaren, berustende zoowel Brugstraat, 35, als Lessenschestraat, 49, te beschrijven en te schatten;

Zeggen voor recht dat de opdracht der notarissen, zoowel wat de mobiliare goederen betreft, afhangende van de huwgemeenschap, als voor de koopwaren, zich zal beperken tot het opstellen van een inventaris, het beschrijven der goederen en hunne schatting, zonder het eigendomsrecht, dat later voor den rechter ten gronde zal hoeven bewezen te worden, aan te raken, en hervormen op dit laatste punt Ons bevelschrift dd. 16 November 1945;

Bevestigen voor het overige alle andere, niet tegenstrijdige beschikkingen van Ons laatstgenoemd bevelschrift;

Kosten gevoegd bij de hoofdzaak.

## VREDEGERECHT TE KONTICH

22 October 1946.

Pl. Vrederechter: Mr J. Franck.

Pleiters: Mrs R. Matthys en R. Jacobs.

I. OPZEG. — CLAUSULE BEDOELD DOOR ART. 4, AL. 3 VAN HET HUISHUURBESLUIT. — VEREISCHTEN.

II. DRAAGWIJDTE VAN ART. 4, AL. 3. — GELDT OOK IN ZAKEN VAN WETTELIJKE HUURVERLENGING.

I. Artikel 4, al. 3 van het huishuurbesluit vergt geen sacramenteele formule, doch vereischt niettemin, dat de verhuurder duidelijk te kennen geeft, dat de huurder recht heeft op huurverlenging.

II. Het feit dat de huurder geniet van het voordeel der wettelijke huurverlenging, ontslaat den verhuurder niet van de vermelding in den opzeg der beschikking, die artikel 4, al. 3 op straf van nietigheid voorziet.

Verswijfel t./ Dierckx.

Aangezien verweerder van aanlegger in huur heeft een huis, gelegen te Edegem, Onafhankelijkheidsstraat, 122, aan den maandelijkschen huurprijs van 280,— fr.;

Aangezien verweerder bij aangeteekend schrijven d.d. 29 Juli 1946 opzeg ontving tegen 1 September 1946;

Aangezien verweerder de geldigheid van den opzeg betwist om reden hij de melding niet bevat dat de huurder het recht heeft om binnen de 15 dagen huurverlenging aan te vragen;

Aangezien de opzeg meldt: « volgens de termen der huishuurwet hebt u 15 dagen om het geval bij den heer vrederechter aanhankelijk te maken »;

Aangezien deze bewoordingen aan de vereischten der wet niet voldoen; dat zoo de wet geen sakramentele formule oplegt, het niettemin vereischt wordt, dat de verhuurder duidelijk te kennen geeft, dat de huurder recht heeft op huurverlengenis en zulks binnen de 15 dagen aan den vrederechter moet bekend maken;

Aangezien het feit dat de huurder recht heeft op wettelijke huurverlengenis niet ontslaat van — op staf van nietigheid — de melding voorzien door artikel 4, al. 3 in den opzeg te melden;

Aangezien de wet inderdaad geen onderscheid maakt en de wetgevende macht klaarblijkelijk voor doel heeft gehad de regelmatigheid van alle opzeggingen aan dezelfde voorwaarden te onderwerpen en de betwistingen aldus tot het minimum te herleiden;

*Om deze redenen:*

Wij, Jacques Franck, plaatsvervangend vrederechter van het kanton Kontich, tegensprekelijk uitspraak doende in eerste gebied;

Verklaren den opzeg door aanlegger gegeven den 29 Juli 1946 nietig en van geener waarde;

Verwijzen aanlegger tot de kosten.

## INGEZONDEN BIJDRAGEN

*In het « Rechtskundig Weekblad » van 7 April 1940, kol. 1151, verscheen de tekst van een arrest van het Hof van Beroep te Gent, 3de Correctionele Kamer, van 26 October 1939 (Voorzitter M. R. De Clercq; Raadsheeren M.M. De Poortere en De Clippele).*

*De hieronder staande nota, opgesteld door den heer G. De Cuyper, Substituut-Prokureur des Koning te Veurne, kon destijds niet meer gepubliceerd worden daar het « Rechtskundig Weekblad » na 10 Mei opgehouden had te verschijnen.*

*Niettegenstaande er verschillende jaren verlopen zijn sedert de publicatie van bedoeld arrest heeft deze nota niets van haar belang verloren.*

\* \* \*

In het « Rechtskundig Weekblad » van 7 April 1940, op bladzijde 1151, onder nr 174, is een uittreksel verschenen van een vonnis dd. 14 Juli 1939, uitgesproken door de rechtbank van eersten aanleg te Veurne, rechtdoende in boetstraffelijke zaken, waarin verklaard wordt dat « het verval van het recht een voertuig te sturen, voorzien bij art. 2 van de wet van 1 Augustus 1924, een dubbel karakter heeft: dit van een straf en dit van een maatregel van openbare veiligheid en dat de vervallenverklaring dienvolgens mag toegepast worden zonder schorsing, niettegenstaande de overige straffen voorwaardelijk uitgesproken worden. »

De feiten, waarvoor de verdachte in zake terecht stond, werden als volgt omschreven in de dagvaarding:

A. — Onvrijwillig, bij gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, doch zonder het inzicht om den persoon van een ander aan te randen, slagen of verwondingen te hebben veroorzaakt;

B. — Met samenhang: Op den openbare weg, als bestuurder van een voertuig niet voortdurend van zijn snelheid meester te zijn gebleven en deze derwijze niet te hebben geregeld dat hij voor zich een voldoende vrije

ruimte behield om voor een hindernis het voertuig tot stilstand te brengen.

De rechtbank verklaarde de verdachte schuldig aan de beide feiten en veroordeelde hem wegens de telastleggingen A en B tot één geldboete van 100 frank of tot een vervangende gevangenisstraf van één maand, voorwaardelijk gedurende een termijn van drie jaar.

De verdachte werd tevens « ten definitieven titel » vervallen verklaard van het recht een voertuig te sturen, « dit zonder schorsing ».

Die laatste beschikking van het vonnis is echter uitgesproken in strijd met de bepalingen van het artikel 9 der wet van 31 Mei 1888, luidende als volgt: « Bij het veroordeelen tot een of meer straffen wanneer de gevangenisstraf te ondergaan, hetzij als hoofdstraf of vervangende straf, hetzij ten gevolge van de samenvoeging van hoofdstraffen en van vervangende straffen, zes maanden niet te boven gaat en de veroordeelde geen enkele vroegere veroordeeling voor misdad of wanbedrijf heeft opgelopen, kunnen de Hoven en Rechtbanken, bij een met redenen omkleede beslissing, bevelen, dat de tenuitvoerlegging van het vonnis of van het arrest zal geschorst worden voor een termijn waarvan zij den duur bepalen, te rekenen van den datum van het vonnis of van het arrest, welke duur echter vijf jaar niet mag overschrijden. »

Uit de bewoordingen van dit artikel zou dienen afgeleid te worden dat niet de tenuitvoerlegging van de straf, maar wel de tenuitvoerlegging van het vonnis of van het arrest kan beschorst worden en dat dienvolgens, indien de rechtbank bij toepassing van het artikel 9 der wet van 31 Mei 1888 de voorwaardelijkheid aanneemt voor één deel der uitgesproken straffen, zij eveneens dit voordeel moet toekennen voor de andere straffen, wanneer uit hoofde van verschillende of van samenloopende misdrijven verscheidene straffen uitgesproken worden bij een en hetzelfde vonnis. De voorwaardelijkheid zou dus moeten toegepast worden op al de straffen, zoo wel op de hoofd- als op de bijkomende straffen door het vonnis uitgesproken.

Doch de rechtspraak en de rechtsleer hebben het artikel 9 der wet van 31 Mei 1888 niet naar de letterlijke bewoordingen uitgelegd. (1)

Zij beweren dat wanneer de rechtbank meerdere straffen uitspreekt uit hoofde van een enkel strafbaar feit en wanneer zij de voorwaardelijkheid aanneemt voor één der straffen, zij de voorwaardelijkheid verplichtend dient toe te passen op al de overige straffen. Zij mag dus niet in geval van meerdere straffen uitgesproken ter gelegenheid van een enkel strafbaar feit, de eene voorwaardelijk, de andere niet-voorwaardelijk stellen.

Dit principe is toepasselijk zoowel op de hoofd- als op de bijkomende straffen. Als voorbeeld zouden de volgende gevallen kunnen aangehaald worden:

A. — Wat de hoofdstraffen betreft:

1. Uit hoofde van een diefstal, kan de verdachte veroordeeld worden tot een gevangenisstraf van één maand en tot een geldboete van 26 frank (art. 463 van het Strafwetboek); uit hoofde van een strafbaar feit kan de rechtbank dus twee straffen opleggen en daar er slechts één strafbaar feit gepleegd werd, moeten de beide straffen voorwaardelijk uitgesproken worden, wanneer de rechtbank de voorwaardelijkheid aanneemt voor één van beide straffen.

2. Men kan andermaal vervolgd worden wegens een jachtmisdrijf en wegens een overtreding op het verkeer en veroordeeld worden en uit hoofde van het jachtmisdrijf en uit hoofde van de overtreding op het verkeer tot twee verscheidene straffen. In dit geval mag de voorwaardelijkheid, hetzij toegestaan of geweigerd worden voor de beide straffen, hetzij toegestaan of geweigerd worden naar keus van de rechtbank slechts voor één van beide straffen. Verplichtend moet de voor-

waardelijkheid niet toegepast worden op beide straffen, omdat het hier gaat over twee verscheidene strafbare feiten.

B. — Wat de bijkomende straffen betreft: Uit hoofde van een enkel jachtmisdrijf kan de verdachte veroordeeld worden tot twee verscheidene straffen en namelijk tot:

1. Een hoofdstraf, zijnde de geldboete of de gevangenisstraf voor het eigenlijke jachtmisdrijf;

2. Een bijkomende straf:

- a) hetzij de verbeurdverklaring van het gebruikte wapen;
- b) hetzij een geldboete wegens het niet afleveren van het wapen, geldboete welke in de plaats komt van de verbeurdverklaring van het wapen (art. 20 van de wet van 28 Februari 1882, gewijzigd door de wet van 4 April 1900 op de jacht).

Aangezien er hier in zake slechts één strafbaar feit voorhanden is, waarop verscheidene straffen door de wet voorzien zijn, is de rechtbank gehouden de voorwaardelijkheid, al dan niet, naar gelang het strafrechterlijk verleden van den verdachte, toe te passen op al de uit te spreken straffen. Het gaat hier over een enkel strafbaar feit en de bijkomende straf, hetzij namelijk de verbeurdverklaring van het wapen of de geldboete, welke in de plaats komt van de verbeurdverklaring in geval van niet-aflevering van het wapen, is een straf. (2)

\* \* \*

In onderhavig geval had de rechtbank te beslissen over twee strafbare feiten: a) onvrijwillige verwondingen; b) en een overtreding op het verkeer. Benevens beide straffen wegens inbreuken op art. 418 en 420 van het Strafwetboek en op art. 42 van het Algemeen Reglement op de Politie van het vervoer en het verkeer, dd. 11 Februari 1934, kon de rechtbank bij toepassing van art. 2, 2°, a, b en c van de wet van 1 Augustus 1924, een bijkomende straf uitspreken, namelijk de vervallenverklaring van het recht een rijtuig te besturen.

Aangezien echter de rechtbank de beide verdenskingen a) en b) beschouwde als voortspruitende uit een en zelfde strafbare daad, waarop zij enkel één enkel voorwaardelijke straf uitsprak, moest zij noodzakelijk ook het voordeel der voorwaardelijkheid toepassen op de vervallenverklaring van het recht een rijtuig te voeren; want algemeen wordt aangenomen door de rechtspraak, dat de vervallenverklaring van het recht een rijtuig te voeren, een bijkomende straf is en eenmaal toegepast, moest zij voorwaardelijk toegepast worden wanneer de hoofdstraf uit hoofde van hetzelfde feit voorwaardelijk was, hetgeen het bestreden vonnis niet gedaan had. (3)

Om die reden werd door het Openbaar Ministerie tegen dit vonnis van 14 Juli 1939 hooger beroep ingesteld. Het Hof van Beroep te Gent heeft bij arrest van 26 October 1939, gedeeltelijk dit vonnis te niet gedaan en namelijk wat betreft de er in aangenomen beschikking volgens de welke het voordeel der voorwaardelijkheid niet moest toegepast worden op de vervallenverklaring van het recht een rijtuig te voeren, niettegenstaande de overige straffen uit hoofde van hetzelfde misdrijf, voorwaardelijk uitgesproken werden. Het arrest van het Hof van Beroep te Gent dd. 26 October 1939, luidt o.m. als volgt:

Overwegende, dat het beroep van het Openbaar Ministerie tijdig werd ingesteld en regelmatig is naar den vorm;

Overwegende, dat, al de deelen der telastlegging

samenhangend zijnde, al de deelen van het vonnis voor beroep vatbaar zijn;

Overwegende, dat door het onderzoek en de verhandelingen der zaak voor het Hof, de feiten den beklaagde ten laste gelegd, bewezen zijn gebleven zooals ze door den eersten rechter werden weerhouden en beoordeeld; dat behalve wat betreft de vervallenverklaring de door den eersten rechter toegepaste straf rechtmatig voorkomt, in verhouding staat tot den ergen aard van het gepleegde en dient behouden te worden met de gunst der voorwaardelijkheid;

Overwegende, dat de vervallenverklaring echter ten definitieven titel en zonder schorsing, van het recht een voertuig te sturen overdreven voorkomt en dient beperkt zooals hieronder wordt bepaald;

Dat enerzijds het bewijs niet werd ingebracht, dat de beklaagde lichamelijk onbekwaam zou zijn een rijtuig te voeren en anderzijds, uit de bestanddeelen der zaak is gebleken dat, minstens bij een der slachtoffers, de verwondingen veroorzaakt door de aan beklaagde te last gelegde en bewezen verklaarde misdrijven, een 25 t.h. overtreffende bestendige werkonbekwaamheid veroorzaakt hebben;

Overwegende nochtans, dat men hopen mag dat beklaagde voortaan meer koelbloedigheid zal aan den dag leggen en zich aan dergelijke feiten niet meer zal schuldig maken;

Overwegende, dat om de redenen door den eersten rechter aangehaald en waarbij het Hof zich aansluit, gedaagde dient burgerlijk verantwoordelijk verklaard te worden voor de kosten ten laste gelegd van beklaagde;

Op burgerlijk gebied: Overwegende, dat het onderzoek der zaak het Hof tot geen andere beschouwingen geleid heeft dan die van den eersten rechter;

Om deze redenen: het Hof, rechtdoende op tegenpraak;

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, toepassing makende der wetsbepalingen door den eersten rechter ingeroepen en door den Heer Voorzitter ter terechtzitting aangeduid;

Verklaart het Openbaar Ministerie ontvankelijk in het door hem ingestelde beroep;

Op strafrechterlijk gebied: Bevestigt het bestreden vonnis ter uitzondering wat betreft de vervallenverklaring, doet het dienaangaande te niet en opnieuw wijzende, verklaart beklaagde vervallen van het recht een voertuig te sturen gedurende een termijn van één jaar en zegt dat de gunst der aan beklaagde verleende voorwaardelijkheid zich over dezen maatregel uitstrekt zal;

(Het overge blijft zonder belang.)

\* \* \*

Met spijt moet worden vastgesteld dat dit arrest den principieelen kant van de zaak niet heeft aangeraakt en alleen gewag maakt van feiten, die aan het Hof schijnen toegelaten te hebben verzachtende omstandigheden aan te nemen om het voordeel der voorwaardelijkheid te kunnen toepassen op de vervallenverklaring van het recht een rijtuig te voeren. Die beschouwingen «in feite» waren nochtans volledig overbodig. Door het feit dat het arrest reeds vooraf het vonnis der rechtbank van eersten aanleg dd. 14 Juli 1939, gedeeltelijk bekrachtigd had, wat betreft de toepassing van de voorwaardelijkheid op de hoofdstraf, was het absoluut onnoodig voor het Hof nogmaals verzachtende omstandigheden te voorzien voor de toepassing van de voorwaardelijkheid op de bijkomende straf. De voorwaarde was van rechtswege toegepaste.

lijk op de bijkomende straf door het feit dat ze voordien reeds aangenomen werd voor de hoofdstraf.

G. DE CUYPER,

*Substituut-Procureur des Konings,  
Veurne.*

Te Veurne, den 6 Mei 1940.

(1) Hof van Verbreking, 9 Februari 1925, Pas. 1925, I, 129-140; Hof van Beroep te Brussel, 26 Mei 1928, Pand. Pér. 1928, nr 244; Nypels et Servais, Code Pénal Belge Interprété, T. I, p. 323, nr 20; Goedseels J., Commentaire du Code Pénal Belge, nr 684, p. 181; Schuind G., Traité Pratique de Droit Criminel, T. I, p. 135, nr 3.

(2) Hof van Verbreking, 3 Maart 1902, Pas. 1902, I, 176.

(3) Hof van Verbreking, 25 Maart 1929, Pas. 1929, I, 145; Hof van Verbreking, 3 Februari 1930, Pas. 1930, I, 84; Hof van Verbreking, 7 Juli 1936, Pas. 1936, I, 343; Répertoire Pratique du Droit Belge, T. VII, p. 563, nr 134; Les Nouvelles: Code de la Route, p. 515, nr 3.284.

## WETGEVING

**BESLUITWET van 8 November 1946 tot instelling, in sommige gevallen, van een voorafgaand onderzoek naar de verkiesbaarheid der kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen.**

KAREL, Prins van België, Regent van het Koninkrijk, Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Overwegende dat het te vreezen is dat kennelijk onverkiesbare personen zich aan de stemming van hun medeburgers zullen trachten op te dringen;

Overwegende dat de candidaatstelling van een persoon wiens onbevoegdheid bij de indiening der candidaatopgaven reeds regelmatig is vastgesteld, inzonderheid wanneer zijn onverkiesbaarheid aan burgerontrouw te wijten is, er louter kan toe strekken om in de periode van 's Lands zedijken en stoffelijken wederopbouw een nuttelooze en schadelijke beroering te verwekken;

Overwegende dat, ofschoon de rechtspraak ten deze nog niet definitief is gevestigd, tot tweemaal toe werd aangenomen dat de candidaatstelling van een persoon, wiens onverkiesbaarheid klaarblijkelijk en algemeen bekend is, onecht was, wat ten gevolge heeft gehad dat de op den betrokkene uitgebrachte stemmen ongeldig waren;

Overwegende dat, aangezien de gemeenteraadsverkiezingen op 24 November 1946 plaats hebben, het ter verzekering van een regelmatige bediening der plaatselijke instellingen dringend noodzakelijk is de na de verkiezing komende controle- en verificatiewerkzaamheden te bespoedigen, derwijze dat de gemeenteraden over het algemeen reeds in de maand Januari 1947 kunnen vergaderen;

Gelet op artikel 1, § 5, van het besluit van 24 Januari 1945, tot samenvatting der wetten van 7 September 1939 en 14 September 1944, waarbij aan den Koning buitengewone bevoegdheid is verleend ter verzekering van den regelmatigen gang van de rechtsbedeeling en de gerechten en van de administratieve diensten der provincien, der gemeenten en der ondergeschikte instellingen;

Gelet op Ons besluit van 12 November 1945 gewijzigd bij die van 21 Januari en 5 Februari 1946;

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandse Zaken en op het advies der in Raad vergaderde Ministers,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen 1946 en met afwijking van de slotalinea van artikel 23 der gemeentekieswet, worden op een daartoe strekkende reclamatie, door het hoofdverkiezingsbureau van de kandidatenlijst geschrapt, degenen wier onverkiesbaarheid blijkt :

1° hetzij uit de stukken, afgegeven in uitvoering van

het Regents-besluit van 12 November 1955, gewijzigd bij die van 21 Januari en 5 Februari 1946 en houdende de toepassingsmodaliteiten der besluitwet van 19 September 1945 op de epuratie inzake burgertrouw;

2° hetzij uit een door een Parket in uitvoering van artikel 23 van het Kieswetboek uitgereikt bericht ten blijke van het verval van het kiesbaarheidsrecht, ingevolge een veroordeeling wegens misdaad of wanbedrijf tegen de veiligheid van den Staat;

3° hetzij uit een bekendmaking in het Staatsblad bij toepassing van artikel 123octies van het Strafwetboek en van § 2 van artikel 8 der besluitwet van 19 September 1945.

Hetzelfde geldt voor degenen wien verbod is opgelegd om tot 31 December 1946 als candidaat aan de verkiezingen deel te nemen, voor zoover het niet gaat om een na dien datum plaatsvindende aanvullingsverkiezing.

Evenwel worden niet onverkiesbaar geacht de personen, die van hun burgerlijke en politieke rechten vervallen zijn verklaard, doch niet op grond van vervolgingen, noch van strafrechterlijke veroordeelingen, wanneer daarvoor voor het bevoegde rechtcollege beroep openstaat of werd ingesteld binnen de termijnen.

Art. 2. De reclamatie strekkende tot toepassing van artikel 1 moet worden ingediend onder de voorwaarden gesteld bij de leden 1 en 2 van artikel 26 der gemeentekieswet. Ze mag van niet meer dan één persoon uitgaan, slechts één candidaat betreffen en geen andere grieven aanvoeren.

Wanneer zulke reclamaties bij het bureel aanhangig zijn gemaakt, kunnen de reclamant en de betrokken candidaat de vergadering voor de definitieve vaststelling der kandidatenlijst bijwonen.

Heeft de reclamant het bewijs van de onverkiesbaarheid van den candidaat niet geleverd of verlangt deze laatste andere bewijsstukken tot staving van kiesbaarheid bij de debatten neer te leggen, dan houdt de vergadering de definitieve beslissing aan tot 's anderen daags, op een door den voorzitter te bepalen tijd.

Intusschen begeeft deze zich, samen met den reclamant en den betrokken candidaat, wanneer dezen zulks wenschen, naar het gemeentehuis waar hem, op daartoe strekkend verzoek, terstand en kosteloos een gewaarmerkt afschrift van of uittreksel uit alle in het bezit van het gemeentebestuur zijnde stukken in verband met de verkiesbaarheid van den betrokken candidaat wordt uitgereikt.

Gaat het om een candidaat die niet sedert minstens vijftien dagen in de gemeente gedomicilieerd is, dan wordt den voorzitter bovendien een attest ten blijke daarvan afgegeven.

Bij de hervatting van de vergadering geeft de voorzitter aan het hoofdbureel inzage van de ontvangen stukken, met het verzoek over het geschil uitspraak te doen en de kandidatenlijst definitief vast te stellen.

Beroep bij het Hof van appel staat open voor den geweerden candidaat en, wanneer het om een candidaat gaat die niet sedert ten minste vijftien dagen in de gemeente gedomicilieerd is, ook voor den reclamant wiens opmerkingen werden afgewezen.

Alvorens de bij de artikelen 28, 29 en 30 der gemeentekieswet voorziene verrichten te laten voortgaan, verzoekt de voorzitter dengene wien het beroeprecht openstaat, onmiddellijk zijn in tweevoud op te maken beroepschrift te onderteekenen. Voor de ontvankelijkheid van het beroep is de persoonlijke tegenwoordigheid van den betrokkene vereischt.

Wordt een beroepschrift ingediend, dan verdaagt het bureel de bij de artikelen 28, 29 en 30 der gemeentekieswet voorziene verrichtingen en vergadert den tienenden dag vóór de verkiezing, te 18 uur, om die werk-

zaamheden te volbrengen, nadat het van de beslissing van het Hof van appel kennis heeft gekregen.

In dat geval geschiedt de mededeeling der lijsten als voorzien bij de slotalinea van artikel 29 der gemeentekieswet, met ingang van den negenden dag vóór de stemming.

Art. 3. Indien het college van burgemeester en schepenen het wenschelijk acht, kan het een gedelegeerde aanwijzen om de attesten en gewaarmerkte uittreksels of afschriften als bedoeld in artikel 2, uit te reiken.

Art. 4. Ingeval van beroepaanteekening stuurt de voorzitter van het hoofdbureau binnen den kortst mogelijken tijd een uittreksel uit het proces-verbaal met de textuele opgave der aangevoerde redenen, de ingediende reclamatie, een exemplaar van het beroepschrift en de ontvangen documenten bij aangeteekende spoedzending aan den griffier van het Hof van appel.

Bij beroepaanteekening door een reclamant wordt het gemeentebestuur waarbij de documenten, voorzien onder 1<sup>o</sup> en 2<sup>o</sup> van artikel 1, berusten, dadelijk door den voorzitter per telegram verzocht den griffier van het Hof van appel een gewaarmerkt afschrift van of een gewaarmerkt uittreksel uit alle documenten die het omtrent de kiesbaarheid van den betrokken candidaat bezit, bij aangeteekende spoedzending toe te sturen en er een afschrift van het ontvangen telegram bij te voegen.

Art. 5. De voorzitter van het Hof van appel brengt de zaak op de rol van de zitting van de eerste kamer van het Hof van appel den 10<sup>en</sup> dag vóór de verkiezing, te 10 uur 's morgens, zelfs indien die dag een feestdag is, en zulks zonder dagvaarding, noch oproeping.

De eerste kamer van het Hof van appel onderzoekt de haar aldus voorgelegde dossiers vóór alle andere zaken.

In de openbare zitting geeft de voorzitter voorlezing van al de ontvangen documenten. Hij verleent vervolgens het woord aan den appellant en eventueel aan den candidaat-geïntimeerde; dezen kunnen zich laten bijstaan door een raadsman.

Het Hof, den procureur-generaal gehoord in zijn advies, doet onmiddellijk uitspraak bij een arrest dat in openbare zitting wordt voorgelezen.

Bewust arrest wordt niet beteekend aan de belanghebbenden, maar dezen kunnen er kosteloos inzage van nemen ter griffie van het Hof, waar het wordt neergelegd.

Het beschikkend gedeelte van het arrest wordt door de zorgen van het Openbaar Ministerie telegrafisch ter kennis gebracht van den voorzitter van het betrokken hoofdbureau, en wel ter plaatse als door dezen aangeduid.

Art. 6. Tegen de bij artikel 5 bedoelde arresten staat geen beroep in cassatie open.

Art. 7. Het dossier van het Hof wordt samen met een expeditie van het arrest binnen acht dagen toegezonden aan de provinciale deputatie.

Art. 8. Deze besluitwet treedt in werking op den dag harer bekendmaking in het Staatsblad.

Gegeven te Brussel, den 8 November 1946.

## OPRICHTING VAN EEN COMMISSIE VOOR DE BESTUDEERING VAN DE HERZIENING VAN HET STRAFRECHT EN VAN DE RECHTS- PLEGING IN STRAFZAKEN.

### VERSLAG AAN DEN REGENT

Monseigneur,

België heeft, op het gebied van het strafrecht, een plaats veroverd waarop het terecht trotsch mag zijn.

Onmiddellijk na de Omwenteling van 1830 gaf het

aan een opkomende en met vernieuwende opvattingen bezield kracht, namelijk Edouard Ducpétiaux, opdracht de hervorming van ons gevangenisstelsel uit te werken.

Het is in België, te Tongeren, dat in 1844 de eerste celgevangenis van continentaal Europa werd gebouwd.

Ons Wetboek van Strafrecht van 1867 werd, bij zijn invoering, als het model beschouwd van de codices die de klassieke opvattingen huldigen.

Sedertdien hebben de op maatschappelijk gebied ingetreden verwezenlijkingen, de vooruitgang van de sociologie, van de anthropologie en van de criminologie aanleiding gegeven tot hervormingen waaraan de namen verbonden blijven van drie groote Ministers van Justitie: Jules Le Jeune, graaf Carton de Wiart en Emile Vandervelde, alsmede van twee wetenschapsmensen met wereldfaam: professor Adolphe Prins en Dr Louis Vervaeck.

Aan de hand van de werken van onze kenners van het strafrecht, onder wie stafhouder Louis Braffort, die als martelaar voor een goede zaak is gevallen, op de eerste plaats schitterde, hebben het Departement van Justitie en de Parketten onophoudend initiatieven genomen die er toe strekken het beleid in strafzaken te verbeteren; van de uitvoering van de terecht aan de veroordeelden opgelegde straffen wordt gebruik gemaakt om hun moreele en maatschappelijke opvoeding of wederopvoeding, benevens hun aanpassing of hun wederaanpassing op lichamelijk en psychisch gebied te verwezenlijken en, zodoende, de maatschappij tegen de misdadigheid te beschermen.

Zooals onlangs nog naar voren gebracht werd in het verslag dat door den heer Henri Rolin werd ingediend namens de Commissie voor Justitie van den Senaat, welke ermede belast werd het wetsvoorstel tot uitbreiding van het toepassingsgebied der voorwaardelijke veroordeeling te onderzoeken (Parlementaire Bescheiden, Senaat, buitengewone zitting 1946, nr 80), is thans het oogenblik gekomen om, aan de hand van de opgedane ervaring, de wettelijke bepalingen uit te werken die tot nieuwen vooruitgang zullen leiden en aan ons strafrecht den samenhang zullen behouden, dien het gevaar loopt te verliezen.

Bovendien in het Wetboek van Strafvordering van 1808 op het gebied van de rechtspleging in strafzaken steeds van kracht, daar de tijdens de vorige eeuw begonnen herziening slechts geleid heeft tot de bekendmaking van den voorafgaanden titel van het nieuw Wetboek van rechtspleging in strafzaken (wet van 17 April 1878). De veelvuldigheid van de voorstellen tot hervorming van het voorbereidende onderzoek volstaat om de noodzakelijkheid van belangrijke veranderingen aan te toonen.

Dienvolgens heb ik de eer aan Uwe Koninklijke Hoogheid een ontwerp van besluit voor te leggen, waarbij een commissie wordt opgericht die tot opdracht zal hebben de herziening van het strafrecht en de rechtspleging in strafzaken te bestudeeren.

Deze commissie zal bestaan uit enkele juristen, die door de gerechtelijke practijk, het universitair onderwijs en de uitoefening van functies in het bestuur der strafinrichtingen voor die opdracht werden opgeleid.

De commissie zal de orde van haar werkzaamheden vaststellen, onder nadere goedkeuring van den Minister van Justitie; opdat haar werk spoedig nut zou kunnen opleveren, zal het wellicht noodig zijn dat zij een reeks voorontwerpen met beperkte toedracht opmaakt, waarin zij de algemeene denkbeelden zal vastleggen die zij in de eerste plaats in overweging zal genomen hebben.

Voor het uitwerken van elk van die voorontwerpen zullen haar, door den Minister van Justitie, specialisten kunnen toegevoegd worden.

**BESLUIT van den Regent van 9 November 1946**

KAREL, Prins van België, Regent van het Koninkrijk, Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Op de voordracht van den Minister van Justitie,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1: Er wordt een commissie opgericht, belast met de herziening van het strafrecht en van de rechtspleging in strafzaken.

Art. 2. Na haar algemeene begrippen te hebben vastgelegd, maakt de commissie voorontwerpen van wet op in verband met onderdeelen van het strafrecht of de rechtspleging in strafzaken en begint hierbij met de punten die haar het dringendst voorkomen.

Zij regelt hare werkzaamheden onder de goedkeuring van den Minister van Justitie.

Art. 3. De commissie is samengesteld als volgt :

Voorzitter : Cornil, L., procureur-generaal bij het Hof van Verbreking;

Ondervoorzitter : Verbaet, Oud-Minister van Justitie;  
Leden: Bekaert, procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Gent; Bondue, substituit-procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Brussel; Collignon, stafhouder van de Advocatenorde, te Luik; Constant, advocaat-generaal bij het Hof van Beroep te Luik; Cornil, directeur-generaal bij het Ministerie van Justitie, hoogleraar aan de Universiteit te Brussel; Ganshof van der Meersch, auditeur-generaal bij het Militair Gerechtshof; Rubbrecht, rechter in de rechtbank van eersten aanleg te Leuven; Simon, raadsheer bij het Hof van Verbreking; Van Beirs, procureur des Koning te Brussel; Van Reepinghen, advocaat te Brussel;

Leden-secretarissen : Huynen, Simonne, advocaat bij het Hof van Beroep; Richard, Jules, advocaat bij het Hof van Beroep.

Art. 4. De Minister van Justitie kan aan de commissie andere leden toevoegen, voor het opmaken van één of meer bepaalde voorontwerpen.

Art. 5. De mandaten van den voorzitter, den ondervoorzitter, de leden en de leden-secretarissen van de commissie zijn kosteloos. Hun kosten voor verplaatsing en verblijf zullen hun worden terugbetaald overeenkomstig het besluit van den Regent van 29 November 1945. De kosten van het secretariaat worden door het Departement van Justitie gedragen.

Gegeven te Brussel, den 9 November 1946.

**BALIELEVEN****PLECHTIGE OPENINGSZITTING DER  
CONFERENCE LIBRE DU JEUNE BARREAU  
TE LUIK**

Zaterdag 11, 16 November, hield de Conférence Libre du Jeune Barreau te Luik hare plechtige openingszitting in de zittingszaal der Eerste Kamer van het Beroepshof te Luik.

Na de namen der confraters, voor het Vaderland gestorven, te hebben afgeroepen, begroette de Voorzitter, Mr Herbiet, de aanwezigen en onder meer de Minister van Justitie, Mijnheer Albert Lilar, de Minister van Arbeid en Soc. Voorzorg Elie Troclet, de eerste voorzitter en procureur generaal bij het Beroepshof, verschillende stafhouders, vertegenwoordigers van Nederlandsche, Luxemburgsche en Belgische balles en een zeer talrijk opgekomen publiek van magistraten, confraters en uitgenoodigden.

Mter René Philippart sprak over de scheiding der machten, en alzoo was het ons duidelijk waarom de Conferentie van Luik het woord « Libre » aan haar be-

naming heeft toegevoegd. Het bleek weldra een zeer scherpe aanklacht tegen het gebruik door de Regeering der bijzondere volmachten, die in de laatste jaren tot een gewoonte is ontaard. In zijn uiteenzetting die bijwijlen de meetingtoon aansloeg, en zelfs bepaalde ministeries in het rekvisitorium betrok, wees de spreker rochtans terecht op het gevaar waaraan de rechtspraak van ons Verbrekingshof, daar waar het weigert te oordeelen over de constitutionaleit der wetten, het bestaan van onze grondwet blootstelt.

De stafhouder, Mter Collignon, beriep zich op het gezag der oude rechtsg geleerden, grondleggers van de scheiding der machten om den spreker tot meer genuanceerde opvattingen aan te zetten.

Na een bloemenhulde aan het doodenmonument werd in de prachtige salons van het Gerechtshof een thee aangeboden.

Het banket gaf op het uur der toasts gelegenheid aan de stafhouder, Mter Collignon, om eens te meer uiting te geven aan zijn ontroerende hartelijkheid. De stafhouder, Mter Smeesters, bezong in dichterlijke bewoordingen de verstandhouding tusschen Luik en Antwerpen.

De vertegenwoordiger van het Verbond der Belgische advocaten, de stafhouder, Mter Th. Braun, verzocht ons het glas te heffen op de cliënten die ons zoo kostbaar zijn en Minister Troclet, in een schitterende improvisatie verdedigde de regeeringspraktijken met zachte maar treffende ironie.

De revue die deze prachtig geslaagde openingsdag bekroonde duurde tot in de morgenuren.

Dit alles werd een voorbeeld van uitzonderlijke vitaliteit vanwege de Luik'sche Conferentie.

**TIJDSCHRIFTEN**

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Jaargang 1946, afl. 40, van 23 November 1946. — Prof. Mr R. D. Kolléwijn, Erkenning van door rechters van de Indonésische Republiek gewezen vonnissen. — Mr H. Fortuin, Verlies van documenten bij de c.i.f.-overeenkomst. — Opmerkingen en Mededeelingen: De Hoge Raad. — Vereeniging voor Strafrechtspraak. — Mr L. H. Smitt, De toekomst van de rechterlijke macht. — Mr J. De Vrieze, Snellere procedure. — Rechtspraak van de Week. — Mededeelingen van de N.J.V. — Tijdschriften. — Berichten.

WEEKBLAD VOOR PRIVAATRECHT, NOTARIS-AMBT EN REGISTRATIE, Zaterdag 16 November 1946, 77e jaargang, nr 3956. — Mr H. Schuttevaer, De Hypotheekbewaarder en zijn lijdelijkheid. — Prof. Dr P. J. A. Adriani, De vermogensaanwasbelasting. — Tijdschriften. — Rechtsvragen. — Mr L. I. Barmat De Winter, Overzicht der Nederlandsche Rechtspraak. Internationaal Privaatrecht. — Berichten en Mededeelingen. — Broederschap van Candidaat-Notarissen. — Benoemingen, overlijden, enz.

JOURNAL DES TRIBUNAUX, 61me année, nr 3703, 24 novembre 1946. — Me Geneviève Pevtchin, Pierre Brachet et la défense de la Liberté. — Discours de Me André Delvaux. — Discours de Me Jean Renkin. — Jurisprudence. — La chronique Judiciaire.

**ERRATUM**

In voorgaand nummer zijn er 2 bladzijden verwisseld. 45-46 komt op de plaats van 49-50 — 49-50 op de plaats waar 45-46 staat.